

Omaishoidon tuen myöntämisperusteiden tarkentaminen 1.9.2016 alkaen

VD/7096/05.08.00/2016

TA/AR,AA

Omaishoitajia koskevaa lainsäädäntöä on muutettu 1.7.2016 alkaen. Muutosten tavoitteena on tukea hoitajien jaksamista ja hyvinvointia sekä kehittää hoitotehtävää tukevia palveluja. Hallitus esitti asiaa koskevien lakien vahvistamista ja tasavallan presidentti vahvisti lait keskiviikkona 29. kesäkuuta. Muutokset tulevat voimaan 1. heinäkuuta 2016 lukuun ottamatta omaishoitajien valmennusta koskevaa säännöstä, jota sovelletaan 1.1.2018 alkaen.

Omaishoidon tuen myöntäminen perustuu sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) ja omaishoidon tuesta annettuun lakiin (937/2005). Sosiaali- ja terveyslautakunta on vahvistanut lisäksi omat tarkemmat ohjeet omaishoidon tuen myöntämisperusteista.

Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta sekä hoitotehtävää tukevista palveluista. Palvelutarpeen selvittely tehdään aina ennen tuen myöntämistä. Palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään omaishoitoperheen kokonaistilanne ja millaisten palvelujen turvin perheen hyvinvointia on mahdollista tukea. Selvityksessä kiinnitetään huomio sekä voimavaroihin että selviytymisessä ilmeneviin haasteisiin. Omaishoidon tuen päätökseen vaikuttaa perheen tilanne, myönnettyt muut palvelut sekä palvelutarpeen arvioinnissa käytettävien mittareiden antama tieto.

Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen etuus. Sitä maksetaan kaupungin talousarviossa myönnetystä määrärahasta eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville. 31.12.2015 Vantaalla oli 890 omaishoidon tuen saajaa: palkkioluokassa yksi 654 omaishoitajaa, palkkioluokassa kaksi 226 omaishoitajaa, palkkioluokassa kolme 10 omaishoitajaa. Omaishoidon tukea maksettiin vuoden 2015 aikana 4,6 miljoonan euron verran.

Omaishoidon tuen lakimuutos (937/2005; 3 a §, 4 § 29.6.2016/511)

Muutokset:

- Uuden lain mukaan omaishoitajat, jotka saavat palkkioluokan yksi mukaista omaishoidon tukea, tulevat vapaapäiväoikeuden piiriin. He saavat vähintään kaksi vapaapäivää kalenterikuukautta kohti. Palkkioluokassa kaksi vapaapäivien määrä säilyy ennallaan kolmena vapaavuorokautena kalenterikuukautta kohti (asiakirjassa punaisella)
- Uudessa laissa kunnilla on 1.1.2018 alkaen myös velvollisuus järjestää omaishoitajille tarvittaessa valmennusta ja koulutusta sekä hyvinvointi- ja terveystarkastuksia (asiakirjassa punaisella)
- Omaishoidon tuen myöntämiseen tässä yhteydessä tehdyt tekniset selkiytykset, jotka on käytännössä havaittu tarpeellisiksi (asiakirjassa turkoosilla)

Vantaalla on jo nyt myönnetty harkinnanvaraisesti vapaapäiviä myös palkkioluokassa yksi. Jos vapaapäiviä on myönnetty kolme, arvioidaan vapaapäivien määrä sopimusten tarkistamisen yhteydessä.

Vantaalla järjestetään jo nyt valmennusta omaishoitajille. Hyvinvointi- ja terveystarkastuksien järjestäminen tarvittaessa suunnitellaan yhteistyössä terveyspalvelujen kanssa.

Omaishoitosopimuksia ei irtisanota lakimuutosten takia, vaan sopimukset päivitetään niin, että ne vastaavat uutta lainsäädäntöä. Kaupunki tarkastaa sopimukset 31.3.2017 mennessä.

Omaishoitajalla on oikeus hoitotehtävää tukeviin palveluihin sekä vapaisiin heti lain voimaantulosta alkaen, vaikka omaishoitosopimusta tai hoito- ja palvelusuunnitelmaa ei olisi vielä tarkistettu.

Muutoksesta on tiedotettu Vantaan omaishoitajille nettisivuilla lain voimaan tullessa heinäkuun alussa. Elo - syyskuussa omaishoidon perheille lähetetään kirje tapahtuneista muutoksista sekä toimintaohje vapaapäivien, terveystarkastuksen ja valmennuksen saamiseksi.

Sosiaalihuoltolain muutos (1301/2014)

Sosiaalihuoltolakiin tehtiin 1.7.2016 alkaen muutos, joka kohdistuu omaistaan tai läheisiään hoitavan henkilön vapaisiin (27 b § [29.6.2016/512](#)). Sosiaalihuoltolain muutos laajentaa vapaiden kohdentumisen omaishoitosopimuksen ulkopuolella toteutuvaan omaisten ja läheisten hoitoon.

Omaishoitosopimusten ulkopuolella kunta voi tarvittaessa järjestää sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita.

Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vapaan aikana. Hoitajan vapaan aikainen sijaishoito voidaan järjestää omaishoidon tuesta annetun lain 4 a §:ssä tarkoitettuna sijaishoitona.

Sosiaalihuoltolain muutoksen mukaista palvelua on jo Vantaalla järjestetty asiakkaan palvelutarpeen arviointiin perustuen.

Omaishoidon tuesta annetun lain ja sosiaalihuoltolainmuutoksen kustannusvaikutus on arvioitu olevan 1,5 - 2 miljoonaa euroa vuodessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.8.2016 § 11

Va. Vanhus- ja vammaispalvelujen johtajan esitys:

Päätetään hyväksyä omaishoidon tuen myöntämisperusteet oheisen liitteen mukaan noudatettavaksi 1.9.2016 lukien.

Päätös:

Päätettiin hyväksyä omaishoidon tuen myöntämisperusteet oheisen liitteen mukaan noudatettavaksi 1.9.2016 lukien.

Liite: Omaishoidon tuen myönnön perusteet 1.9.2016 lähtien

Täytäntöönpano: Vanhus- ja vammaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Va. Vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Timo Aronkytö p. 09 8392 1072, vammaispalvelujen päällikkö Armi Rintala p. 09 8392 9040 ja kotihoidon päällikkö Anne Aaltio p. 09 8392 3672.

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi@vantaa.fi